

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΔΗΣΥ)

7^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνεδρίασε στις 13 Ιανουαρίου 2025 με την εξής σύνθεση: Αλίκη Μαρκάκη, Πρόεδρος, Δημήτριος-Γεώργιος Πατσίκας, Εισηγητής και Μέλος και Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου, Μέλος.

Για να εξετάσει την από 05.12.2024 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 1786/05.12.2024 προδικαστική προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...», που εδρεύει στην ..., οδός ... και εκπροσωπείται νόμιμα (εφεξής, «ο προσφεύγων»), ΚΑΤΑ της ... της ..., που εδρεύει στην ..., οδός ...-... και εκπροσωπείται νόμιμα (εφεξής, «η αναθέτουσα αρχή»).

Με την εν λόγω προδικαστική προσφυγή, ο προσφεύγων ζητά την ακύρωση της με αριθμό .../... .2024 απόφασης της αναθέτουσας αρχής με θέμα «... (...)» (εφεξής, «η προσβαλλόμενη»), κατά το σκέλος της οποίας εγκρίθηκε η από ... .2024 εισηγητική έκθεση πρόσκλησης σε διαβούλευση για την κατάρτιση της 2^{ης} Εκτελεστικής Σύμβασης της με αριθμό .../23 συμφωνίας-πλαίσιο με τίτλο «..., με την οποία η επιτροπή διαγωνισμού εισηγήθηκε την αποδοχή των οικονομικών προσφορών και των δικαιολογητικών κατακύρωσης του προσφεύγοντος και του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής, «...» ή «ο οριστικός ανάδοχος») και την ανακήρυξη του τελευταίου ως οριστικού αναδόχου της σύμβασης.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε τον Εισηγητή Δημήτριο-Γεώργιο Πατσίκας.

Μελέτησε τα σχετικά έγγραφα.

Σκέφτηκε κατά το Νόμο.

1. Επειδή, για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής καταβλήθηκε από τον προσφεύγοντα το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017, ποσού 600,00 ευρώ (βλ. το με αριθμό ... υπό την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).
2. Επειδή, η προσβαλλόμενη εκδόθηκε στο πλαίσιο της με αριθμό ... και α/α συστήματος ΕΣΗΔΗΣ ... πρόσκλησης με τίτλο «... για την Κατάρτιση της

Αριθμός απόφασης: 161 / 2025

2^{ης} Εκτελεστικής Σύμβασης της υπ' αριθμ. .../23 Συμφωνίας-Πλαίσιο και της 1^{ης} Τροποποίησης αυτής για τη ... (εφεξής, «η πρόσκληση»), με την οποία κλήθηκαν ο προσφεύγων και η ... να υποβάλουν νέα οικονομική προσφορά, σύμφωνα με τους όρους της προαναφερθείσας συμφωνίας-πλαίσιο, μέχρι του ποσού των ... ευρώ συμπεριλαμβανομένων ΦΠΑ και κρατήσεων. Ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει τιμής. Η διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) στις ... .2024 με ΑΔΑΜ ... .

3. Επειδή, ο διαγωνισμός ενόψει του αντικειμένου της σύμβασης (υπηρεσία), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας του χωρίς ΦΠΑ, του χρόνου έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης, καθώς επίσης και της νομικής φύσης της αναθέτουσας αρχής, υπάγεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016. Συνακόλουθα, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 και η ΕΑΔΗΣΥ είναι αρμόδια να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή.

4. Επειδή, η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στις ... .2024, η δε προδικαστική προσφυγή ασκήθηκε εμπρόθεσμα στις 05.12.2024 από τον προσφεύγοντα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 361 παρ. 1 περ. α' του ν. 4412/2016 και στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 39/2017, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος I του ως άνω π.δ. Δυνάμει της προσβαλλόμενης εγκρίθηκε η από ... .2024 εισηγητική έκθεση πρόσκλησης σε διαβούλευση για την κατάρτιση της 2^{ης} Εκτελεστικής Σύμβασης της με αριθμό .../23 συμφωνίας-πλαίσιο με τίτλο «...», με την οποία η επιτροπή διαγωνισμού εισηγήθηκε την αποδοχή των οικονομικών προσφορών και των δικαιολογητικών κατακύρωσης του προσφεύγοντος και της ..., καθώς και την ανακήρυξη της τελευταίας ως οριστικού αναδόχου της σύμβασης, δεδομένου ότι η οικονομική προσφορά της ανήλθε στο ύψος των ... ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ενώ η οικονομική προσφορά του προσφεύγοντος ανήλθε στο ύψος των ... ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, αντίστοιχα. Συνεπώς, ο προσφεύγων ασκεί την υπό κρίση προσφυγή έχοντας έννομο συμφέρον προς τούτο και νομίμως στρέφεται εναντίον της προσβαλλόμενης, κατά το μέρος που με αυτήν αναδείχθηκε η ... οριστικός ανάδοχος και επιδιώκοντας ευλόγως να ανατεθεί η σύμβαση σε αυτόν που κατετάγη δεύτερος κατά σειρά μειοδότης.

Αριθμός απόφασης: 161 / 2025

5. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή στις 05.12.2024 μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ προς τους ενδιαφερόμενους, σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ. 1 περ. α΄ του ν. 4412/2016 και το άρθρο 9 παρ. 1 περ. α΄ του π.δ. 39/2017. Σημειωτέον ότι εναντίον της προσφυγής και υπέρ της ισχύος της προσβαλλόμενης δεν ασκήθηκε παρέμβαση από κανέναν διαγωνιζόμενο.

6. Επειδή, στις ... .2024 η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε εμπρόθεσμα κατ' άρθρο 365 παρ. 1 περ. β΄ του ν. 4412/2016 τις απόψεις της επί της προδικαστικής προσφυγής μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ.

7. Επειδή, καθ' ερμηνεία της προσφυγής, ο προσφεύγων στρέφεται εναντίον της προσβαλλόμενης, προβάλλοντας ότι αυτή τυγχάνει ακυρωτέα, διότι έκρινε παραδεκτή την οικονομική προσφορά της ..., ενώ έπρεπε να την απορρίψει για τους εξής λόγους: διότι συμπλήρωσε με εσφαλμένο τρόπο τον πίνακα οικονομικής προσφοράς ως προς τον υπολογισμό των κρατήσεων και του φόρου εισοδήματος, με συνέπεια η συνολικά προσφερόμενη τιμή να μην ανταποκρίνεται στους υπολογισμούς που περιέχονται στην οικονομική προσφορά (1^{ος} λόγος), διότι συμπεριέλαβε την εισφορά υπέρ ΕΛΠΚ για τη χρονική περίοδο .../...-.../... στο διοικητικό κόστος, ενώ όφειλε είτε να την αναφέρει μόνη της είτε να τη συνυπολογίσει ως εργοδοτική εισφορά (2^{ος} λόγος) και διότι το εργολαβικό κόστος που έχει υπολογίσει είναι εξαιρετικά χαμηλό (3^{ος} λόγος). Η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της αντικρούει τους εν λόγω ισχυρισμούς.

8. Επειδή, οι κρίσιμοι όροι της πρόσκλησης, που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού δεσμεύοντας αμφίδρομα την αναθέτουσα αρχή και τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς (ΣΤΕ 2287, 1647, 1440/2022), προβλέπουν ότι (η έμφαση προστέθηκε): (άρθρο 1 του Παραρτήματος Α΄) “...7. Οι οικονομικοί φορείς επιβαρύνονται με κρατήσεις ποσοστού ...%, οι οποίες αναλύονται ως κατωτέρω: Περιγραφή Κρατήσεων-Ποσοστά. ... %-Υπέρ ... %-Χαρτόσημο ...% ...%-ΟΓΑ 20% επί Χαρτοσήμου ...%-Υπέρ Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ) ...%-Χαρτόσημο ...% Υπέρ ΕΑΔΗΣΥ ...%-ΟΓΑ ...% επί Χαρτοσήμου ΕΑΔΗΣΥ ...%-Σύνολο ...%”, (άρθρο 2 του Παραρτήματος Α΄) “2. Για την κατάθεση της προβλεπόμενης οικονομικής

Αριθμός απόφασης: 161 / 2025

προσφοράς μέσω του Συστήματος (ΕΣΗΔΗΣ), θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το τίμημα της προσφοράς κάθε υποψήφιου αναδόχου θα δοθεί με μια και μοναδική τιμή για την παροχή της ... για το σύνολο του έτους, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Προσθήκης «1» του Παραρτήματος «Α» της παρούσας. Στο προβλεπόμενο πεδίο της οικονομικής προσφοράς του διαγωνισμού στο Σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ) θα αναγραφεί η προσφερόμενη τιμή που αντιστοιχεί στη συνολική ετήσια δαπάνη για τις ... σε Ευρώ (€) με ανάλυση μέχρι και δύο δεκαδικά ψηφία. Στην τιμή θα περιλαμβάνονται οι τυχόν υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, εκτός από τον αναλογούντα ΦΠΑ για την παρεχόμενη υπηρεσία στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπονται από την παρούσα διακήρυξη. Ο ΦΠΑ βαρύνει την Υπηρεσία. Οι ανωτέρω τιμές θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση των οικονομικών προσφορών του μίνι διαγωνισμού και την κατάταξη των μειοδοτών βάσει του κριτηρίου κατακύρωσης του παρόντος διαγωνισμού, ανεξαρτήτως ενδεχόμενης διαφοροποίησης του τρόπου υπολογισμού παραμέτρων της προσφοράς (π.χ. ... κ.λ.π.). 3. Παράλληλα, σε ξεχωριστά έγγραφα, σε μορφή αρχείου .pdf, τα οποία θα είναι ψηφιακά υπογεγραμμένα και τα οποία θα επισυναφθούν ως επιπλέον δικαιολογητικά εντός του (υπο)φακέλου της οικονομικής προσφοράς, στα οποία θα αναλυθεί το ανωτέρω κόστος σύμφωνα με τα υποδείγματα των Πινάκων των Προσθηκών «3» και «4» του Παραρτήματος «Α» της παρούσας. Διευκρινίζεται ότι οι υπόψη πίνακες, όπως και η ανάλυση της οικονομικής προσφοράς θα πρέπει να συμπληρωθούν ανά χρονική περίοδο παροχής των ... (...) ήτοι θα υποβληθούν εις τριπλούν [τρεις (3) φορές]... ε. Οι προσφέροντες, υποχρεούνται κατά τη συμπλήρωση των στοιχείων με Α/Α 3, 4 και 5 του Πίνακα «Β» του εντύπου οικονομικής προσφοράς (ως Προσθήκη «4» Παραρτήματος «Α» της Διακήρυξης) να υπολογίζουν, για κάθε ένα από αυτά, εύλογο ποσό, έτσι ώστε το άθροισμα αυτών να αντιστοιχεί σε εύλογο ποσοστό του αθροίσματος του ύψους του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων καθώς και του ύψους των ασφαλιστικών εισφορών αυτών. **στ. Οι κρατήσεις και ο φόρος εισοδήματος προκύπτουν ως εξής:**
ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ = ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΧΩΡΙΣ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ Χ ...%. ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ = (ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΧΩΡΙΣ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΦΕ – ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ) Χ ...%. Οι ενδιαφερόμενοι

Αριθμός απόφασης: 161 / 2025

οικονομικοί φορείς υποχρεούνται στην κατάθεση προσφοράς για το σύνολο των χώρων που περιγράφονται στο Παράρτημα «I» της διακήρυξης. Η ... φόρου εισοδήματος ανέρχεται σε ποσοστό ...% για την παροχή ..., επί της καθαρής αξίας, σύμφωνα με το άρθρο ... του Ν.../13, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Οι κρατήσεις υπέρ τρίτων, οι οποίες βαρύνουν τον οικονομικό φορέα, ανέρχονται, πλέον του Φόρου Εισοδήματος ...%, σε ποσοστό ... %”, (ΠΡΟΣΘΗΚΗ «3» ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α») “ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ... 3. Ότι ο οικονομικός φορέας μας, σύμφωνα με το κριτήριο ανάθεσης της εν λόγω διαδικασίας, προσφέρει το ακόλουθο ετήσιο τίμημα για την ... των προαναφερθέντων χώρων για τη διάρκεια της Συμφωνίας Πλαίσιο, που αναλύεται στον παρακάτω πίνακα: ...-ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ-Τιμή σε € άνευ ΦΠΑ-Αναλογούν ΦΠΑ (...%)-Τιμή σε € με ΦΠΑ-... (.../... έως .../... & .../... έως .../...) & ... . (.../... έως .../...)... Μη ... Περίοδος (.../... έως .../...)... Συνολικά Ετησίως... 4. Στις ανωτέρω τιμές συμπεριλαμβάνονται: α. Οι υπέρ τρίτων νόμιμες κρατήσεις ποσοστού ... % και ο Φόρος Εισοδήματος ...%. β. Κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, για την παροχή των ... στους ... και με τον τρόπο που προβλέπεται στη διακήρυξη. γ. Κάθε σχετικό κόστος παροχής των ... στους προαναφερθέντες ... . 5. Επί της οικονομικής μας προσφοράς αναφέρονται τα απαιτούμενα από την παρ. ... του άρθρου ... του Ν.../2010 (...), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, στοιχεία τα οποία περιλαμβάνονται στους ακόλουθους Πίνακες της Προσθήκης «4» της παρούσας και αφορούν την κάθε χρονική περίοδο συμπεριλαμβανομένης της ... –ως αναλύεται ανωτέρω” και (ΠΡΟΣΘΗΚΗ «4» ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α») “ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ ... ΤΟΥ Ν.../2010... Πίνακας “Β” Α/Α-Περιγραφή-ΜΗΝΙΑΙΟ Ποσό (€)

1. Ύψος προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων...
2. Ύψος ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά...
3. Διοικητικό κόστος παροχής των υπηρεσιών...
4. Κόστος αναλώσιμων υλικών...
5. Εργολαβικό κέρδος...
6. Άλλες επιβαρύνσεις... ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΧΩΡΙΣ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ...
7. Κρατήσεις υπέρ τρίτων (...%) και Φόρος Εισοδήματος (...%)... ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΟ ΤΙΜΗΜΑ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ...”.

9. Επειδή, από τα στοιχεία του ηλεκτρονικού φακέλου του διαγωνισμού και δη από την επισκόπηση της με αριθμό ... προσφοράς της ... αποδεικνύονται ότι αυτή κατέθεσε το αρχείο με τίτλο «...», όπου παραθέτει, μεταξύ άλλων, το έντυπο οικονομικής προσφοράς συμπληρωμένο κατά το πρότυπο της Προσθήκης 3 του Παραρτήματος Α' της πρόσκλησης, την οποία προσφορά αναλύει περαιτέρω και σύμφωνα με το άρθρο ... του ν. .../2010 κατά το πρότυπο της Προσθήκης 4 του ως άνω παραρτήματος για κάθε χρονική περίοδο της πρόσκλησης. Ειδικότερα, ως προς τη χρονική περίοδο .../...-.../... και .../...-.../... και την ..., υπολογίζει συνολικό κόστος χωρίς κρατήσεις και φόρο εισοδήματος ύψους ... ευρώ, οι δε κρατήσεις υπέρ τρίτων (...%) και ο φόρος εισοδήματος (...%) ανέρχονται σε ... ευρώ, ήτοι ... ευρώ οι κρατήσεις επί του ως άνω καθαρού ποσού και ... ευρώ ο φόρος επί του ως άνω καθαρού ποσού αφαιρουμένων των κρατήσεων. Στη συνέχεια, ως προς τη χρονική περίοδο .../...-.../..., υπολογίζει συνολικό κόστος χωρίς κρατήσεις και φόρο εισοδήματος ύψους ... ευρώ, οι δε κρατήσεις υπέρ τρίτων (...%) και ο φόρος εισοδήματος (...%) ανέρχονται σε ... ευρώ, ήτοι ... ευρώ οι κρατήσεις επί του ως άνω καθαρού ποσού και ... ευρώ ο φόρος επί του ως άνω καθαρού ποσού αφαιρουμένων των κρατήσεων. Τέλος, ως προς τη χρονική περίοδο .../...-.../..., υπολογίζει συνολικό κόστος χωρίς κρατήσεις και φόρο εισοδήματος ύψους ... ευρώ, οι δε κρατήσεις υπέρ τρίτων (...%) και ο φόρος εισοδήματος (...%) ανέρχονται σε ... ευρώ, ήτοι ... ευρώ οι κρατήσεις επί του ως άνω καθαρού ποσού και ... ευρώ ο φόρος επί του ως άνω καθαρού ποσού αφαιρουμένων των κρατήσεων. Εν ολίγοις, ο οριστικός ανάδοχος ακολούθησε κατά γράμμα τα οριζόμενα στην πρόσκληση και δη στην περ. στ' της παρ. 3 του άρθρου 2 του Παραρτήματος Α' αυτής σχετικά με τον υπολογισμό των κρατήσεων και του φόρου εισοδήματος. Ενόψει αυτών, η οικονομική προσφορά της ... που συντάχθηκε σύμφωνα με τα υποδείγματα που περιέχονται στις Προσθήκες 3 και 4 του Παραρτήματος Α' της διακήρυξης τυγχάνει σύννομη, απορριπτομένου του 1^{ου} λόγου της προσφυγής και γενομένων δεκτών των απόψεων της αναθέτουσας αρχής.

10. Επειδή, από τις διατάξεις του άρθρου ... του ν. .../2010 και του άρθρου ... του ν. 4412/2016, προκύπτει ότι στην οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων πρέπει να υπολογίζεται, πέραν των λοιπών, και ένα εύλογο

Αριθμός απόφασης: 161 / 2025

ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των προς ανάθεση υπηρεσιών. Δεδομένου ότι το ποσοστό αυτό δεν είναι εκ των προτέρων καθορισμένο, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εξετάσει αν, ενόψει των συνθηκών της συγκεκριμένης υπό σύναψη σύμβασης, το αναφερόμενο στην οικονομική προσφορά του διαγωνιζομένου διοικητικό κόστος είναι εύλογο, κατά τρόπο ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της σύμβασης (ΔιοικΕφΘεσσαλονίκης 312/2024 ακυρ., 141/2018 αναστ.).

11. Επειδή, η υποχρέωση των οικονομικών φορέων να αναγράφουν στην ανάλυση της οικονομικής τους προσφοράς, ως αυτοτελές κονδύλιο, το ύψος των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών για τους εργαζομένους τους, δεν αφορά άλλες επιβαρύνσεις, όπως τις εισφορές των εργοδοτών υπέρ του ΕΛΠΚ κατ' άρθρο 89 του ν. 3996/2011 και τη με αριθμό .../30.12.2011 απόφαση των Υπουργού και Υφυπουργού ... με θέμα: «Διαδικασίες ... του Ειδικού Λογαριασμού Παιδικών Κατασκηνώσεων (Ε.Λ.Π.Κ.)», οι οποίες πρέπει μεν να καλύπτονται από την όλη σύνθεση της οικονομικής προσφοράς, αλλά δεν αποτελούν εισφορές κοινωνικής ασφάλισης υπό την ανωτέρω έννοια, απορριπτομένου του περί του αντιθέτου ισχυρισμού του προσφεύγοντος. Εφόσον δε στο έντυπο οικονομικής προσφοράς που περιλαμβάνεται ως πρότυπο στην Προσθήκη 4 του Παραρτήματος Α' της πρόσκλησης δεν υπάρχει σχετικό ειδικό πεδίο που να αφορά την εισφορά υπέρ ΕΛΠΚ, αλλά και λόγω της εύλογης αμφιβολίας για τον χαρακτήρα της εισφοράς αυτής ως εργοδοτικής, αφού δεν υπολογίζεται επί της εργατικής δαπάνης, η εν λόγω δαπάνη μπορεί να καλυφθεί από το διοικητικό κόστος εκτέλεσης της σύμβασης που έχει υπολογίσει ο κάθε συμμετέχων φορέας (ΔιοικΕφΧανίων 33/2024 ακυρ., ΔιοικΕφΘεσσαλονίκης 141/2018 αναστ.). Εν προκειμένω, το κόστος εισφοράς υπέρ ΕΛΠΚ για τους ... εργαζομένους που προτίθεται να απασχολήσει η ... κατά την εκτέλεση της σύμβασης για τη χρονική περίοδο .../...-.../... ανέρχεται στο συνολικό ποσό των ... ευρώ (ήτοι ... ευρώ μηνιαίως), ενσωματώνεται δε στο κονδύλιο που αφορά το διοικητικό κόστος και ανέρχεται στο μηνιαίο ποσό των ... ευρώ. Επομένως, ο οριστικός ανάδοχος νομίμως συνυπολόγισε την εισφορά υπέρ ΕΛΠΚ στο διοικητικό κόστος παροχής των υπηρεσιών, με συνέπεια να πρέπει να γίνουν δεκτές οι απόψεις της αναθέτουσας αρχής και να απορριφθεί ως αβάσιμος ο 2^{ος} λόγος της προσφυγής, λαμβανομένου υπόψη

Αριθμός απόφασης: 161 / 2025

και του γεγονότος ότι ο προσφεύγων δεν ισχυρίζεται ότι το ως άνω κονδύλιο διοικητικού κόστους δεν είναι εύλογο.

12. Επειδή, αν και το άρθρο ... του ν. .../2010 αναφέρεται σε «εύλογο εργολαβικό όφελος» δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένη μορφή κέρδους (... κ.λπ.) και δεν προσδιορίζεται σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, αλλά κρίνεται κατά περίπτωση, αφού τα προσδιοριστικά τούτου στοιχεία ανάγονται στον τρόπο άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του διαγωνιζομένου, σχετίζεται με το βάρος του επιχειρηματικού του κινδύνου, τη δυναμικότητα της επιχείρησής του, και τις επιχειρηματικές προσδοκίες του κατά τον κρίσιμο, κατά περίπτωση χρόνο, ως προς δε τη διαμόρφωση του ύψους του πρέπει να ερευνάται κατά περίπτωση (ΣτΕ ΕΑ 105/2015, 263, 139/2011, ΔιοικΕφΑθηνών 691/2022, 86/2019 ακυρ.). Επιπλέον, κατ' ενάσκηση της διακριτικής της ευχέρειας, η αναθέτουσα αρχή εκτιμά υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες της διενεργούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας εάν οι προσφορές αντιστοιχούν στις εν γένει λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης και εάν τα επιμέρους κοστολογήσιμα στοιχεία που απαιτεί η διακήρυξη, είναι εύλογα, ώστε να καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της σύμβασης που πρόκειται να συναφθεί (πρβλ. ΣτΕ 3439/2014, ΣτΕ ΕΑ 220/2017, 236/2015), όπως και ο υπολογισμός στις προσφορές ενός εύλογου ποσοστού του εργολαβικού οφέλους ώστε να είναι ελέγξιμο το ύψος της οικονομικής προσφοράς σε σχέση με το αντικείμενο της υπηρεσίας (ΔιοικΕφίωαννίνων 31/2024 ακυρ.). Εξάλλου, το εργολαβικό κέρδος δεν δύναται να θεωρηθεί εύλογο μόνο όταν αυτό είναι σχεδόν μηδενικό και δεν αφήνει κανένα περιθώριο κέρδους, κατά τρόπο ώστε να θέτει σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής σύμβασης (πρβλ. ΣτΕ ΕΑ 675/2002, ΣτΕ 104/2018, 328/2013, 970/2010, 272/2008). Η κρίση αυτή της αναθέτουσας αρχής ελέγχεται, βεβαίως, ως προς την τήρηση των άκρων ορίων της διακριτικής της ευχέρειας, σύμφωνα και με τα δεδομένα της κοινής πείρας.

13. Επειδή, μόνη η υποβολή χαμηλότερης προσφοράς σε ένα επιμέρους κονδύλιο, αυτό του εργολαβικού οφέλους, δεν αρκεί προκειμένου να εξεταστεί η οικονομική προσφορά μειοδότη ως ασυνήθιστα χαμηλή χωρίς να γίνεται καμία συσχέτιση του ενός αυτού «ζημιογόνου» κονδυλίου με τα υπόλοιπα κονδύλια που απαρτίζουν την οικονομική προσφορά και βαρύνουν την εκτέλεση της

Αριθμός απόφασης: 161 / 2025

σύμβασης (αποδοχές και επιδόματα προσωπικού, διοικητικό κόστος, κόστος αναλωσίμων), ώστε να μην μπορεί να θεωρηθεί στην περίπτωση αυτή ότι παρέχει επαρκή ένδειξη για την ύπαρξη προσφοράς που στο σύνολό της ή σε μεγάλο μέρος της εμφανίζεται ιδιαίτερα χαμηλή, ενώ, τέλος, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι η χαμηλή αυτή επιμέρους τιμή αντισταθμίζεται από υψηλότερες τιμές των υπολοίπων κονδυλίων της προσφοράς (ΔιοικΕφλιωαννίνων 31/2024 ακυρ.). Εν προκειμένω, ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος σχετικά με το εξαιρετικά χαμηλό εργολαβικό κέρδος που υπολογίζει η ..., πέραν της αοριστίας του, καθώς δεν συσχετίζει το κονδύλιο αυτό με τα λοιπά κονδύλια της προσφοράς για να θεμελιώσει ότι αυτή είναι συνολικά επικίνδυνη για την ορθή εκτέλεση της σύμβασης, τυγχάνει απορριπτέος και ως αβάσιμος, διότι: α. ούτε στην πρόσκληση ούτε και στο άρθρο ... του ν. .../2010 ορίζεται ένα προκαθορισμένο ποσό ή κάποιο ελάχιστο αποδεκτό ποσοστό εργολαβικού κέρδους, β. στην οικονομική προσφορά της ... έχει οριστεί ένα οριακό περιθώριο θετικού, πάντως, εργολαβικού κέρδους, το οποίο η αναθέτουσα αρχή δέχθηκε ως εύλογο και μη δυνάμενο να θέσει, ως εκ του ύψους του, σε κίνδυνο την εκτέλεση της επίμαχης σύμβασης, γ. το εργολαβικό κέρδος αυτό της ... είναι εφάμιλλο με εκείνο που προσφέρει ο προσφεύγων, όπως επισημαίνει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της [σημειωτέον ότι η συνολικά προσφερόμενη τιμή από τη ... ανήλθε στο καθαρό ποσό των ... ευρώ, ενώ η αντίστοιχη τιμή του προσφεύγοντος ήταν οριακά υψηλότερη (... ευρώ)] και δ. η επ' ωφελεία του διαγωνιζομένου διαφοροποίηση του τρόπου υπολογισμού του κόστους ανάγεται περαιτέρω στην ευχέρεια που διαθέτουν οι διαγωνιζόμενοι να οργανώνουν κατά θεμιτό τρόπο την επιχειρηματική τους δραστηριότητα για την κάλυψη των απαιτήσεων της διακήρυξης και να διαμορφώνουν τις τιμές τους ενόψει και της φύσης του διαγωνισμού ως μειοδοτικού, σχετίζεται δε με τη δυναμικότητα της επιχείρησής τους, το βάρος του επιχειρηματικού τους κινδύνου και τις επιχειρηματικές προσδοκίες τους κατά τον κρίσιμο, κατά περίπτωση, χρόνο. Με τα δεδομένα αυτά, ο 3^{ος} λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, γενομένων δεκτών των απόψεων της αναθέτουσας αρχής.

14. Επειδή, βάσει των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η προδικαστική προσφυγή, καθώς και να καταπέσει το κατατεθέν από τον προσφεύγοντα παράβολο.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή, κατά το σκεπτικό.

Διατάσσει την κατάπτωση του κατατεθέντος από τον προσφεύγοντα παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 13 Ιανουαρίου 2025 και εκδόθηκε στις 3 Φεβρουαρίου 2025 στην Αθήνα.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΛΙΚΗ ΜΑΡΚΑΚΗ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΟΦΙΑΝΟΣ**